

Motion till riksdagen

1987/88:Jo863

av Gunhild Bolander (c)

om ökad fårproduktion på Gotland

Den ständigt pågående rationaliseringen av jordbruksdriften i Sverige har fått till önskad bieffekt att brukandet av en stor del av odlingslandskapet, nämligen de naturliga ängs- och hagmarkerna, har upphört eller håller på att upphöra. När de gamla stängsel som omgärdar naturbetesmarkerna blir för gamla att reparera anser lantbrukarna oftast att det blir olönsamt att investera i nya hägn kring hagar, strandängar och alvar.

På Gotland är resultatet av denna utveckling mycket tydlig. Strandängarna längs kusten var till stora delar välbetade ännu för tio år sedan. I dag är förhållandet det motsatta. Endast ett fåtal sträckor strandängar betas medan merparten växer igen med vass och buskar. Vid sidan om lövängar och strandängar hör stora områden av alvarliknande mark till den slags kulturlandskap som mest förknippas med den gotländska naturen.

Nystängsling av sådan mark ter sig olönsam eftersom fårbeta, vilket traditionellt är det bete som bedrivs på dessa marker ger för dålig lönsamhet. Det kan påpekas att fårproduktionen, som halverats sedan 1970, under en längre tid har haft svåra lönsamhetsproblem. Framför allt utgör nyinvesteringsbehovet av stängsel ett hinder för att produktionen skall kunna uppehållas. Förutom att neddragningen av fårproduktionen får konsekvenser för sysselsättningen kommer den positiva landskapsbild som fåren åstadkommer genom bete att förändras. Dessa områden är i många fall klassade som riksintressanta inom den fysiska riksplaneringen. Någon form av åtgärder för att stimulera fårproduktionen är i nuläget mycket angeläget. Efter flera år av ökad medvetenhet om den här beskrivna utvecklingen startade naturvårdsverket hösten 1986 projektet NOLA som står för naturvårdsåtgärder i odlingslandskapet. Budgetåret 1986/87 uppgick det centrala anslaget till naturvårdsverket till 5 miljoner. Budgetåret 1987/88 ökades anslaget planenligt till 10 miljoner medan i årets budget ingen uppräknning skett.

Arbetet med NOLA-projektet innebär att naturvårdsmyndigheterna påbörjar ett samarbete med lantbrukarna som med relativt små medel ger mångfalt större resultat än tidigare ansträngningar. Länsstyrelsens naturvårdsenheter tecknar avtal med lantbrukare som mot en årlig ersättning av ca 200–300 kr. per ha betesmark förbinder sig att fortsätta hävden. Lantbrukarnas intresse för att bevara ängar och hagar som de värdefullaste delarna av kulturlandskapet är mycket starkt.

På Gotland skulle ett ökat anslag till NOLA ge tydliga regional-ekonomiska effekter. I de delar av länet där stöd till stora arealer naturbetesmark skulle kunna bli aktuellt, utgör naturbetesmarkerna en ekonomisk resurs

som blir lönsam att använda om marginalkostnaderna tillförs i form av NOLA-ersättning. Det skulle innebära ökad ekonomisk aktivitet och motverka fortsatt avfolkning. Det är därför olyckligt att planerad uppskrivning av anslaget inte finns med i årets budgetproposition utan anslaget kvarstår på 10 miljoner.

Mot. 1987/88

Jo863

Hemställen

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om medel för landskapsvård och regionalekonomiska effekter i Gotlands län.

Stockholm den 26 januari 1988

Gunhild Bolander (c)